

ИШОНЧ БИЛДИРИБ, ТАЛАБЧАН БЎЛАЙЛИК

• **Бизнинг интервю**
 Виргилиус НОРЕЙКА:
«Тошкент — кўшиқдек гўзал шаҳар»

Олой бозорининг харидорлар ва сотувчилар билан гавжум расалари бўйлаб басавлат хушчақчақ киши борарди. У олтин куз неъматлари билан тўлиб-тошган бозор расаларига назар соларкан, одамлар билан тез гапга киришиб кетар, улар билан ҳазилларди, саволларига хушчақчақ жавоб қайтарарди. Қовулар сотилаётган жойда тўхтаб қайси бирини талласам экан, деб турганида дарров унга энг катта ширин қовун тугишни. Кимдир қўлига личоқ тутказиб, «Марҳамат, татиб кўринг» деди. Тошкентликлар мехмони Виргилиус Нореика ҳам Ўзбекистонда узоқ вақт истиқомат қилган одамлардек астойдил қовун таллашга киришди.

Аслини олганда эса аjoyиб совет ижрочиси, Литва ССР Давлат опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти Виргилиус Нореика республикамизда давом эттаётган «Тошкентнинг олтин кузи—84» фестивали муносабати билан Тошкентга боришни бор ташриф буюришни. У шаҳар манзараларига, тўкин-сочин бозор пештахталарига завқланиб нигоҳ тикирди.

Шаҳар бўйлаб сайҳатдан қайтган В. Нореика мехмонхонадаги суҳбатларимиздан биринчида опера жарниринг бугунги кундаги асосий тенденциялари, ўз изланишлари ҳақида катта маъмурият билан гапирди берди.

— Сиз театрининг репертуридаги барча спектакллари роллар спектри этаксиз. Янама ишлари билан машғул бўлишингиз ҳаммага қандай улгурасиз?
 — Улгуринга ҳарқат қиламан, — деди у. — Бу меннинг иккинчи изланишим нечоғлик тўри белгилашга ҳам боғлиқ. Рус ва фарбий Европа классикаларининг, шунингдек миллий опера асарларининг деярли барчасида опера солисти сифатида иштирок этаётган кўшиқчи завқли ва аjoyиб шаҳар эканлигини ҳис этдим. Меннинг кўшиқчи аjoyиб сингари бу аjoyиб шаҳарда ҳам қадимий анъаналар замонавийлик билан аjoyиб бир тарзда уйланиб кетган. Ўзбекистон санъати билан эса мен илгаридан танишман. 1959 йили мен эндигина консерваторияни битирди.

— Ҳа, менда шундай ният тугилди. Энди концертларимизда Ўзбекистон композициялари билан иштирок этаётган кўшиқчи билан аjoyиб бир тарзда уйланиб кетган. Ўзбекистон санъати билан эса мен илгаридан танишман. 1959 йили мен эндигина консерваторияни битирди.

— Тошкент оқшомини ва «Вечерний Тошкент» газеталарининг Сиз, хурматли ўқувчиларига, Совет Ўзбекистонининг 60 йиллиги арафасида муваффақиятлар тилайман.
 Виргилиус НОРЕЙКА.

«Ташкилотлар юксак гоивий-сиёсий савияда ўтмаётди. У ёшлар ўз меҳнат коллективларида ҳал этаятган конкрет вазифалардан ва ҳаётдан ажралиб қолган.

Шуни бир дақиқа ҳам унутмаслик керакин, бизнинг синфий душманларимиз социалистик жамият граждандарининг синфий олгини жалғитиш иилинида айнан ёшларга ўз тинини қаратмоқда. Ёшларни сиёсий ҳушёрлик қатъий сиёсий жангчи, ўз эътиқолида мустақим турши, ёт кўриши ва ахлоққа қарши ҳужумкор кураш олиб бориш руҳида тарбиялаш керак. Партия ва комсомол ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг куч-гайратини Янгит ва қизларнинг социалистик тузум афзалликлари ва ютуқларини совет турмуш шундай бойликларини тушуниш руҳида тарбиялаш лозим.

Ҳозирги даврдаги шундай ўзинга хошлигини ҳам ҳисобга олмай бўлмайди: дам олишни ташкил этиш формалари ўтир идеология кураш олиб бориш майдонига айланиб қолди. Шу муносабат билан гоивий-ахлоқий тарбиянинг бевосита ҳал вақт проблемаси билан боғлиқлигини, бу буш вақтдан ёшларнинг маънавий бойитиш мақсадида фойдаланишни таъкидлаб ўтиш керак.

Бугунги кунда 25 мингдан зиёд Янгит ва қиз бадий ҳаваскорлини «Ғараларда, халқ театрида, студияларда шугулланмоқда. Қизилчиларга қараб 180 кўп ташкил этилган. Корхона ва муассасаларда дам олиш кўни штаблари ташкил этилмоқда. Ижодий соҳалар, маданият муассасалари билан ҳамкорликда комсомол комитетлари фестиваллар, бадий ҳаваскорлик конкурслари, кинот ва болалар фильмлари фестиваллари, ижодий коллективлар билан учрашувлар уюштирилмоқда. Аммо шундай фактларга ҳам дам келинаётган, комсомол активистлари ёшларнинг қандай музика, адабиёт, расмлар билан қизиқаятгани билан ишлари бўлмайди. Ёшлар аудиторияларида энг яхши совет ва чет эстрада ижрочилари ва ансамбллари муфассал ва холисона таҳлил этилган туркум лекциялар олданда-сонда ўтказилмоқда. Комсомол ташкилотлари ёшлар даярасидаги янги қизиқишларни ўз вақтида илғаб ололмайти. Уларга зарур йўналиш беролмайпти.

Умумтаълим ва ҳунар мактаб-ини изоҳ қилиш катта сиёсий аҳамиятга эга масалалар. Бош йўналиш — ҳар томонлама ривожланган шахсни шакллантириш унинг моҳияти ва аҳамиятини таъкидлаш эъди.

Изоҳ қилиш амалга ошириш мақсадида коммунистик тарбиянинг энг аввало, келг маънада меҳнат тарбиясини таъкидлаш зарур. Бу — изоҳ қилишнинг энг асосий йўналишидир. Меҳнат таълими ва тарбияси, касб танлаш вазифаларини биргина мактаб кучи билан ҳал этиш қийин, албатта. Бу проблемани фақат мактаб устозларининг, мактабдан ташқари ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари базасида ҳал этиш мумкин эмас. Бу ишда барча ишлаб чиқариш коллективлари актив қатнашмоғи керак. Шаҳарларда ўқув-ишларнинг меҳнат таълими ва касб танлаш, уларни халқ хўжалигида меҳнат қилишга тайёрлаш борасида кўп иш қилинмоқда. 12 та мактабларо ўқув-ишлаб чиқариш комбинатига 13 мингдан зиёд ўқувчи таълим олмоқда. Мактабларда юздан зиёд саноат отрядлари ишлаб турибди, 5-меҳнат чорagini болалар 43 меҳнат ва дам олиш лагерига ўтказилган.

Бироқ ишлаб чиқариш таълими самарадорлиги ҳали паст. Ўрта мактабларни битириб чиқарилганларнинг бор-йўри 18 процентини меҳнат таълими профили бўйича ишга жойлашмоқда, холос.

Нежаҳанда, ҳар бир юқори синф ўқувчиси муайян касбини ағаллагиллиги ҳақида имтиҳон топирадиган бўлади. Мактаб дарс жадалида ижтимоий фойдали умулди меҳнат зарурий фан бўлиб қолади. Бу ишни жадаллаштириш ва яхшилаш мақсадида меҳнат тарбияси тажрибасидан, қишлоқдаги ўқув-ишлаб чиқариш бригадалари, саноат, транспорт, хизмат кўрсатиш соҳаларидаги ўқувчиларнинг меҳнат билишларидан фойдаланиш тажрибасидан янада тўлароқ фойдаланиш зарур.

Ишлаб чиқариш корхоналарининг меҳнат коллективлари фойдали қисқа муддат ичда талаб этилган даражада иш жойлари, мутахассислар, мураббийлар, шунингдек, хом ашё ва материаллар акратилиш керак. Ўқув-ишлар меҳнатини яхши ташкил этиш лозим.

Шаҳар ҳунар-техника билим юртиларига комсомол йўналмаси билан 3195 Янгит ва қиз ўқиниш келди. Ўқувчиларга ҳунар ва мустақим билим берилиши, уларда замонавий иқтисодий таърифнинг шакллантириш, юксак иш маҳоратини, ишга ижодий ёлдошнинг ўргатиш бугунги кунда инженер-педагог ва меҳнат коллективларининг куч-гайрати ана шунга қаратилмоғи керак. Ҳар бир бўйлаб энг ишчи коммунистик ишчи актив қуровчиси, ишчилар синфига хос бўлган революцион идеология, ахлоқ, манфат, коллективчилик, психологиясини руҳида тарбиялашнинг керак.

Мактабни изоҳ қилиш борасида дастлабки қадамлар қўйилди. Ўйлаш мактаб барпо этилмоқда. Уни бунёд этиш ҳар бир коллективнинг жонажон ишидир.

Янгит ва қизларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг кўп қиррали вазифаларини ҳал этиш бори, унинг форма ва методларини, комсомол фаолияти услубини изчил яхшилаш керак.

Бу ёшларнинг ҳаётига доир долзарб вазифа ва проблемалардан узилиб қолган барча эски, бир қолдигай нарсаларга қатъий барҳам бериш демандир.

Бу ишда коммунистлар ҳамisha қўллаб-қувватлаш ва ёрдам берилиши таъйидирлар. КПСС Марказий Комитетининг комсомол партиянинг раҳбарлиги тўғрисидаги қарори партия ташкилотлари учун ҳам комсомол ташкилотлари учун ҳам жанговар ҳаракат программаси ҳисобланади. Барча комсомол аълоларининг «Партия билан биргаликда, партия раҳбарлиги остида меҳнатта ва насоратга!» шорига содиқ бўлиш бу ишнинг муваффақиятининг таъминлайди.

21 сентябрда республикада «Ёшлар — мамлакатимиз келажик» мазмунда навбатдаги ягона сиёсий куни ўтказилди. Шу кун шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг сиёсий доқладчилари корхона, қурилиш, транспорт, маъий хизмат кўрсатиш корхоналари меҳнат коллективлари, ўқув юртилари, студентлар аудиториялари ҳузурида бўладилар, КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йилликда белгилаган план ва социалистик мажбуриятларини амалга оширишда ёшларнинг роли тўғрисида суҳбат ўтказадилар. КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги қарори, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненкоинг комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумария кенгашида сўзлаган нутқи, Ўзбекистон Компартиясини Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида шаҳар комсомол ва ёшларнинг вазифаларини тўғрисида сўзлаб берадилар.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида анал этилаётган вазифаларни амалга оширишда комсомол муҳим роль ўйнайди. Ленин комсомолни учун уларни бажаришга бутун қалб-қўри, бутун ёшлик куч-гайратини сарфлаганд ҳам кўра олий вазифа йўқ.

Комсомол барча муваффақиятлари учун партия ташкилотларининг кундалик гамхўрлиги ва ёрдамидан миннатдорлар. Партия комсомол ва ёшларнинг сиёсий ва ташкилотчилик иш тажрибаларини ағаллашларига муттасил гамхўрлик кўрсатмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги қарори, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненкоинг комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумария кенгашида сўзлаган нутқи ёш ўринборлар тўғрисида партия кўрсатилган доимий гамхўрлигини ёрқин далилдир.

Бу ҳужжатларда ҳозирги шароитларда Владимир Ильич Лениннинг комсомолнинг III съездида сўзлаган нутқида: ёшлар ўқиниши, партия эса ёшларга коммунистик ўргатишни керак, деган йўл-йўригини конкрет қўлдан ва янада ривожлантириш катта сиёсий ва амалий аҳамият касб этди.

Тошкент шаҳар комсомол ташкилоти сафарларида 365 мингдан зиёд комсомол аъзоси бор. Шунинг 35 процентдан кўпроғи шаҳар халқ хўжалигида иш олиб борапти. Бу жуда катта куч. Ёшлар шаҳарнинг барча меҳнаткашлари билан бир қатор. Ёшлар КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясини Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини, ўн биринчи беш йиллик режаларини амалга ошириш учун изчил кураш

Мехнатда намуна бўлаётган, юксак ишлаб чиқариш рекордларини қўлга киритаётган ёш ишчиларнинг номларини тўла санаб чиқиш қийин, албатта. (Докладчи мазкур коллектив ҳаётидан мисоллар келтириш тавсия этилади).

Бироқ баъзи комсомол ташкилотларида нега илгор ишчи ёнида кўп қўшутириб, тўла куч-гайрат билан ишламаётган ёшлар ҳам борлиги ҳақида ҳукуррон ўйлаб қўримайди. Нега у ё бу ёш ишчи ўзинида бор қўбилият ва имкониятга яраша ишламайди ёки бунини ҳоқламайди? Унга нима халақит берайди? Ёз кучларига ишонмайди? Ёки меҳнатда чиникмагани? Ёки бошқа ишчиларнинг салбий таъсири натижасида шундай бўлганми? Ёшларнинг ҳаммасини комсомол ҳодими ёки активисти сиқишга ҳал этиши, ёш ишчи қалбига йўл топиши, унга маслаҳатини ва ёрдамини амаслиги керак. Иш талаб қилганда эса қатъий туриб маъсулиятни талаб қилиш керак.

Афсуски, ҳозирча ишга ҳамма жойда ҳам ана шундай ёндашилган, деб бўлмайди. Шаҳарнинг бир қатор коллективларида меҳнат реализация қилиш планлари меҳнат уюмдорлигини ўстириш таъширлари бажарилаётган, шартнома бўйича маъсуллар етказиб бериламан. Хом ашё ва материаллардан оқилона фойдаланилмапти. Қўпинча, оқилдан очиб хўжасизлик ҳоллари рўй берапти. Интимиқон бузувчилар эса ўзлари хон, қўлланалар майдон бўлиб юрибди. Ёшларнинг ҳаммаси комсомол ташкилотлари ишдаги ижодий нуқсонларидир.

Ёшлар ўртасида идеология ишларини янада яхшилаш, уларнинг сиёсий маданиятини, коммунистик оғиллигини ошириш масалалари меҳнат коллективлари партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим.

Виз ворисларимиз бўлган ёш авлодни шакллантириш тўғрисида тез-тез сўз юритамиз. Ёшлар, ёшларга тарбия формалари қанчалик таъсир кўрсатаётгани тўғрисида ҳамisha ҳам бош қотириб ўтирмайди. Янги тарбиявий методлар актив изланишти? Янги босқичда унча олдий бўлмаган тарбиявий ситуациялар ҳисобга олинмапти? Ахир ҳозирги авлод ўсишда, урушида маданиятни кўрмага, урушида ва урушида ке-йинги оғирчиликларини бошидан кечирмаган. «Теплица шароити»да катта бўлган ағрим ёшлар муайян қийинчиликларни юзага келтирди. Бир қисм ёшларнинг воқеаларини моҳиятига кириб бораётганликлари, ўйин-қўлига, енгил-ели ҳаётига, модали қийинчиликка ички-золиғи шундайди. Тўғрисида айтганда, тарбиявий ишда буларни ҳисобга олмай бўлмайди. Синалган воситаларини замонавий мазмун билан тўлдирини, ёшларни ҳаётига, меҳнатга, актив ижтимоий фаолиятига тайёрлашнинг янги формаларини топиш керак.

Винобарин, шаҳарда шундай комсомол ташкилотлари ҳам оз эмаски, улар партия талаблари асосида уларнинг тарбиявий-сиёсий ишларини сус қайта кўриб чиқмоқдалар. Қўпинча сиё-

сий машғулотлар юксак гоивий-сиёсий савияда ўтмаётди. У ёшлар ўз меҳнат коллективларида ҳал этаятган конкрет вазифалардан ва ҳаётдан ажралиб қолган.

Шуни бир дақиқа ҳам унутмаслик керакин, бизнинг синфий душманларимиз социалистик жамият граждандарининг синфий олгини жалғитиш иилинида айнан ёшларга ўз тинини қаратмоқда. Ёшларни сиёсий ҳушёрлик қатъий сиёсий жангчи, ўз эътиқолида мустақим турши, ёт кўриши ва ахлоққа қарши ҳужумкор кураш олиб бориш руҳида тарбиялаш керак. Партия ва комсомол ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг куч-гайратини Янгит ва қизларнинг социалистик тузум афзалликлари ва ютуқларини совет турмуш шундай бойликларини тушуниш руҳида тарбиялаш лозим.

Ҳозирги даврдаги шундай ўзинга хошлигини ҳам ҳисобга олмай бўлмайди: дам олишни ташкил этиш формалари ўтир идеология кураш олиб бориш майдонига айланиб қолди. Шу муносабат билан гоивий-ахлоқий тарбиянинг бевосита ҳал вақт проблемаси билан боғлиқлигини, бу буш вақтдан ёшларнинг маънавий бойитиш мақсадида фойдаланишни таъкидлаб ўтиш керак.

Бугунги кунда 25 мингдан зиёд Янгит ва қиз бадий ҳаваскорлини «Ғараларда, халқ театрида, студияларда шугулланмоқда. Қизилчиларга қараб 180 кўп ташкил этилган. Корхона ва муассасаларда дам олиш кўни штаблари ташкил этилмоқда. Ижодий соҳалар, маданият муассасалари билан ҳамкорликда комсомол комитетлари фестиваллар, бадий ҳаваскорлик конкурслари, кинот ва болалар фильмлари фестиваллари, ижодий коллективлар билан учрашувлар уюштирилмоқда. Аммо шундай фактларга ҳам дам келинаётган, комсомол активистлари ёшларнинг қандай музика, адабиёт, расмлар билан қизиқаятгани билан ишлари бўлмайди. Ёшлар аудиторияларида энг яхши совет ва чет эстрада ижрочилари ва ансамбллари муфассал ва холисона таҳлил этилган туркум лекциялар олданда-сонда ўтказилмоқда. Комсомол ташкилотлари ёшлар даярасидаги янги қизиқишларни ўз вақтида илғаб ололмайти. Уларга зарур йўналиш беролмайпти.

Умумтаълим ва ҳунар мактаб-ини изоҳ қилиш катта сиёсий аҳамиятга эга масалалар. Бош йўналиш — ҳар томонлама ривожланган шахсни шакллантириш унинг моҳияти ва аҳамиятини таъкидлаш эъди.

Изоҳ қилиш амалга ошириш мақсадида коммунистик тарбиянинг энг аввало, келг маънада меҳнат тарбиясини таъкидлаш зарур. Бу — изоҳ қилишнинг энг асосий йўналишидир. Меҳнат таълими ва тарбияси, касб танлаш вазифаларини биргина мактаб кучи билан ҳал этиш қийин, албатта. Бу проблемани фақат мактаб устозларининг, мактабдан ташқари ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари базасида ҳал этиш мумкин эмас. Бу ишда барча ишлаб чиқариш коллективлари актив қатнашмоғи керак. Шаҳарларда ўқув-ишларнинг меҳнат таълими ва касб танлаш, уларни халқ хўжалигида меҳнат қилишга тайёрлаш борасида кўп иш қилинмоқда. 12 та мактабларо ўқув-ишлаб чиқариш комбинатига 13 мингдан зиёд ўқувчи таълим олмоқда. Мактабларда юздан зиёд саноат отрядлари ишлаб турибди, 5-меҳнат чорagini болалар 43 меҳнат ва дам олиш лагерига ўтказилган.

Бироқ ишлаб чиқариш таълими самарадорлиги ҳали паст. Ўрта мактабларни битириб чиқарилганларнинг бор-йўри 18 процентини меҳнат таълими профили бўйича ишга жойлашмоқда, холос.

Нежаҳанда, ҳар бир юқори синф ўқувчиси муайян касбини ағаллагиллиги ҳақида имтиҳон топирадиган бўлади. Мактаб дарс жадалида ижтимоий фойдали умулди меҳнат зарурий фан бўлиб қолади. Бу ишни жадаллаштириш ва яхшилаш мақсадида меҳнат тарбияси тажрибасидан, қишлоқдаги ўқув-ишлаб чиқариш бригадалари, саноат, транспорт, хизмат кўрсатиш соҳаларидаги ўқувчиларнинг меҳнат билишларидан фойдаланиш тажрибасидан янада тўлароқ фойдаланиш зарур.

Ишлаб чиқариш корхоналарининг меҳнат коллективлари фойдали қисқа муддат ичда талаб этилган даражада иш жойлари, мутахассислар, мураббийлар, шунингдек, хом ашё ва материаллар акратилиш керак. Ўқув-ишлар меҳнатини яхши ташкил этиш лозим.

Шаҳар ҳунар-техника билим юртиларига комсомол йўналмаси билан 3195 Янгит ва қиз ўқиниш келди. Ўқувчиларга ҳунар ва мустақим билим берилиши, уларда замонавий иқтисодий таърифнинг шакллантириш, юксак иш маҳоратини, ишга ижодий ёлдошнинг ўргатиш бугунги кунда инженер-педагог ва меҳнат коллективларининг куч-гайрати ана шунга қаратилмоғи керак. Ҳар бир бўйлаб энг ишчи коммунистик ишчи актив қуровчиси, ишчилар синфига хос бўлган революцион идеология, ахлоқ, манфат, коллективчилик, психологиясини руҳида тарбиялашнинг керак.

Мактабни изоҳ қилиш борасида дастлабки қадамлар қўйилди. Ўйлаш мактаб барпо этилмоқда. Уни бунёд этиш ҳар бир коллективнинг жонажон ишидир.

Янгит ва қизларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг кўп қиррали вазифаларини ҳал этиш бори, унинг форма ва методларини, комсомол фаолияти услубини изчил яхшилаш керак.

Бу ёшларнинг ҳаётига доир долзарб вазифа ва проблемалардан узилиб қолган барча эски, бир қолдигай нарсаларга қатъий барҳам бериш демандир.

Бу ишда коммунистлар ҳамisha қўллаб-қувватлаш ва ёрдам берилиши таъйидирлар. КПСС Марказий Комитетининг комсомол партиянинг раҳбарлиги тўғрисидаги қарори партия ташкилотлари учун ҳам комсомол ташкилотлари учун ҳам жанговар ҳаракат программаси ҳисобланади. Барча комсомол аълоларининг «Партия билан биргаликда, партия раҳбарлиги остида меҳнатта ва насоратга!» шорига содиқ бўлиш бу ишнинг муваффақиятининг таъминлайди.

Мехнатда намуна бўлаётган, юксак ишлаб чиқариш рекордларини қўлга киритаётган ёш ишчиларнинг номларини тўла санаб чиқиш қийин, албатта. (Докладчи мазкур коллектив ҳаётидан мисоллар келтириш тавсия этилади).

Бироқ баъзи комсомол ташкилотларида нега илгор ишчи ёнида кўп қўшутириб, тўла куч-гайрат билан ишламаётган ёшлар ҳам борлиги ҳақида ҳукуррон ўйлаб қўримайди. Нега у ё бу ёш ишчи ўзинида бор қўбилият ва имкониятга яраша ишламайди ёки бунини ҳоқламайди? Унга нима халақит берайди? Ёз кучларига ишонмайди? Ёки меҳнатда чиникмагани? Ёки бошқа ишчиларнинг салбий таъсири натижасида шундай бўлганми? Ёшларнинг ҳаммасини комсомол ҳодими ёки активисти сиқишга ҳал этиши, ёш ишчи қалбига йўл топиши, унга маслаҳатини ва ёрдамини амаслиги керак. Иш талаб қилганда эса қатъий туриб маъсулиятни талаб қилиш керак.

Афсуски, ҳозирча ишга ҳамма жойда ҳам ана шундай ёндашилган, деб бўлмайди. Шаҳарнинг бир қатор коллективларида меҳнат реализация қилиш планлари меҳнат уюмдорлигини ўстириш таъширлари бажарилаётган, шартнома бўйича маъсуллар етказиб бериламан. Хом ашё ва материаллардан оқилона фойдаланилмапти. Қўпинча, оқилдан очиб хўжасизлик ҳоллари рўй берапти. Интимиқон бузувчилар эса ўзлари хон, қўлланалар майдон бўлиб юрибди. Ёшларнинг ҳаммаси комсомол ташкилотлари ишдаги ижодий нуқсонларидир.

Ёшлар ўртасида идеология ишларини янада яхшилаш, уларнинг сиёсий маданиятини, коммунистик оғиллигини ошириш масалалари меҳнат коллективлари партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим.

Виз ворисларимиз бўлган ёш авлодни шакллантириш тўғрисида тез-тез сўз юритамиз. Ёшлар, ёшларга тарбия формалари қанчалик таъсир кўрсатаётгани тўғрисида ҳамisha ҳам бош қотириб ўтирмайди. Янги тарбиявий методлар актив изланишти? Янги босқичда унча олдий бўлмаган тарбиявий ситуациялар ҳисобга олинмапти? Ахир ҳозирги авлод ўсишда, урушида маданиятни кўрмага, урушида ва урушида ке-йинги оғирчиликларини бошидан кечирмаган. «Теплица шароити»да катта бўлган ағрим ёшлар муайян қийинчиликларни юзага келтирди. Бир қисм ёшларнинг воқеаларини моҳиятига кириб бораётганликлари, ўйин-қўлига, енгил-ели ҳаётига, модали қийинчиликка ички-золиғи шундайди. Тўғрисида айтганда, тарбиявий ишда буларни ҳисобга олмай бўлмайди. Синалган воситаларини замонавий мазмун билан тўлдирини, ёшларни ҳаётига, меҳнатга, актив ижтимоий фаолиятига тайёрлашнинг янги формаларини топиш керак.

Винобарин, шаҳарда шундай комсомол ташкилотлари ҳам оз эмаски, улар партия талаблари асосида уларнинг тарбиявий-сиёсий ишларини сус қайта кўриб чиқмоқдалар. Қўпинча сиё-

«Тошкент — кўшиқдек гўзал шаҳар»

Виргилиус НОРЕЙКА:

Олой бозорининг харидорлар ва сотувчилар билан гавжум расалари бўйлаб басавлат хушчақчақ киши борарди. У олтин куз неъматлари билан тўлиб-тошган бозор расаларига назар соларкан, одамлар билан тез гапга киришиб кетар, улар билан ҳазилларди, саволларига хушчақчақ жавоб қайтарарди. Қовулар сотилаётган жойда тўхтаб қайси бирини талласам экан, деб турганида дарров унга энг катта ширин қовун тугишни. Кимдир қўлига личоқ тутказиб, «Марҳамат, татиб кўринг» деди. Тошкентликлар мехмони Виргилиус Нореика ҳам Ўзбекистонда узоқ вақт истиқомат қилган одамлардек астойдил қовун таллашга киришди.

Аслини олганда эса аjoyиб совет ижрочиси, Литва ССР Давлат опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти Виргилиус Нореика республикамизда давом эттаётган «Тошкентнинг олтин кузи—84» фестивали муносабати билан Тошкентга боришни бор ташриф буюришни. У шаҳар манзараларига, тўкин-сочин бозор пештахталарига завқланиб нигоҳ тикирди.

Шаҳар бўйлаб сайҳатдан қайтган В. Нореика мехмонхонадаги суҳбатларимиздан биринчида опера жарниринг бугунги кундаги асосий тенденциялари, ўз изланишлари ҳақида катта маъмурият билан гапирди берди.

— Сиз театрининг репертуридаги барча спектакллари роллар спектри этаксиз. Янама ишлари билан машғул бўлишингиз ҳаммага қандай улгурасиз?
 — Улгуринга ҳарқат қиламан, — деди у. — Бу меннинг иккинчи изланишим нечоғлик тўри белгилашга ҳам боғлиқ. Рус ва фарбий Европа классикаларининг, шунингдек миллий опера асарларининг деярли барчасида опера солисти сифатида иштирок этаётган кўшиқчи завқли ва аjoyиб шаҳар эканлигини ҳис этдим. Меннинг кўшиқчи аjoyиб сингари бу аjoyиб шаҳарда ҳам қадимий анъаналар замонавийлик билан аjoyиб бир тарзда уйланиб кетган. Ўзбекистон санъати билан эса мен илгаридан танишман. 1959 йили мен эндигина консерваторияни битирди.

— Ҳа, менда шундай ният тугилди. Энди концертларимизда Ўзбекистон композициялари билан иштирок этаётган кўшиқчи билан аjoyиб бир тарзда уйланиб кетган. Ўзбекистон санъати билан эса мен илгаридан танишман. 1959 йили мен эндигина консерваторияни битирди.

— Тошкент оқшомини ва «Вечерний Тошкент» газеталарининг Сиз, хурматли ўқувчиларига, Совет Ўзбекистонининг 60 йиллиги арафасида муваффақиятлар тилайман.
 Виргилиус НОРЕЙКА.

Тельман номли маданият ва истироҳат боғи-50 ёйда

КЎҲНА БОҒНИНГ ЁШЛИГИ

Пойтахтнинг энг кўҳна маданият маканларидан бири бўлган Тельман номли истироҳат боғи ўзининг ярим асрлик юблеини нишонламоқда. Ҳар йили ана шу сўлим боқча икки миллионга яқин тошкентлик ва пойтахт меҳмонлари ташриф буюради.

Ҳиндлобга қадар боғнинг жуда кенг территорияси бой сандогарга қарашли бўлиб, у Салор соҳилида ёввойи ҳайвонларни қўлайтирар, уларни ов қиларди.

Революциядан кейин эса боғ территориясида ўрмон техниками, кўчат этиштириладиган питомник ташкил этилди. 1934 йили тошкентликлар бу ерга ажил дам олиш зонасининг тантанали очилишига тақдир этилди, тўрт йил ўтган эса у Тельман номли маданият ва истироҳат бо-

химда ишлаётган ҳамкасблар билан ҳордиқ чиқариши жуда яхши кўраман. Бу ердаги кинолекторийда тошкентликлар ҳузурида корхонамиз илгорлари билан бирга бўлишга, кўп минг сонли коллективимиз қандай яшаб, меҳнат қилаётганини ҳақида тез-тез сўзлашмага тўғри келади.

Боғ маъмурияти Ўзбекистон ССР Давлат симфоник орнестри, Ёзувчилар, Композиторлар, Кинематографчилар соҳалари, театрлар ва кўпинча ташкилотлар билан ижодий алоқалар ўрнатади.

Мана 30 йилдирки, Улуғ Ватан уруши ветерани, республикада хизмат кўрсатган маданият ҳодими, кўпинча жанговар ва меҳнат муқофотлари соҳиб Амбарқум Сергеевич Оганов боғга директорлик қилиб келмоқда. У истироҳат паркнинг келажаги ҳақида шундай ҳикоя қилди:

— Боғни 49 гектаргача кенгайтириш кўзда тутилган. Ҳозир Ҳамза номли музика билим юрти ағаллаган ижодчи бўлиб қолган бўлибди. Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспекти ўтказилиши муносабати билан боғ территориясининг бир қисми САНИИРИ ва Тошкент зоопарки иختирига берилди. Боғнинг янги бош плани лойиҳаси босқичма-босқич «Ташкилдор» лойиҳалаш институтининг 5-архитектура устaxonаси томонидан амалга оширилмоқда.

Боғ ўз музейига эга. Бу ерда кўпинча ҳужжатлар, фотосуратлар, боғ фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи яна бир қатор материаллар сақланмоқда.

Азиз ҳамшаҳарлар ва пойтахтчимиз меҳмонлари, Тельман номли боқча хуш келиб-сиз!

— Боғнинг соя-салқин жойларида ўз це-

химда ишлаётган ҳамкасблар билан ҳ

